

Szelektív humanizmus

„Angelo Sodano, a római kúria titkárságának vezetője (kormányfő) kérte Tony Blair brit kormányfőtől, hogy London bocsássa szabadon Augusto Pinochetet, és akadályozza meg az idős tábornok kiadatását a spanyol igazságszolgáltatásnak.” (Napi Magyarország, 1999. február 22.)

A Napi Magyarország idézett tudósításában írva áll, hogy a Vatikán második embere, Sodano 1977 és 1988 között a szentszék santiagoói nunciatúráját vezette, és ebben a minőségében „a tömeges bebörtönzések, a kínzások és a papok üldözése ellenére” azt tanácsolta kormányának, hogy ne lépjen fel a katonai juntával szemben. A vatikáni külpolitika hallgatott Sodanóra, és így szembekerült Raul Enriquez santiagoói érsekkel is, aki szolidaritási bizottságot szervezett az üldözöttek megsegítésére. A Vatikán tehát nem állt ki Pinochet áldozatait, megölt, nyomtalanul eltűnt, megkínzott emberek tízezrei mellett, de szívhez szóló szavakat talált „az idős tábornok” védelmében.

Már régóta nyugtalanít engem ez a szelektív humanizmus. II. János Pál, akit öt évvel Pinochet államcsínye után, 1978-ban választottak pápává, már működésének kezdetén élesen elítélte a dél-amerikai diktatúra ellen fellépő katolikus papokat, mondván, hogy a politizálás nem papi feladat, ugyanakkor azonban – és ezt persze a javára írom – nyíltan támogatta a pártállami diktatúra ellen fellépő lengyel katolikus egyházat. Hozzá kell ehhez tenni, hogy a dél-amerikai terrorrendszerek gátlástalan kegyetlensége ebben az időben már messze túlszárnyalta a kelet-európai államok emberellenességét. A mi politikai zónánkban a hetvenes években már nem voltak politikai tömeggyilkosságok, nem dobálták repülőgépről a tengerbe a diktatúra ellenfeleit, nem lövöldözték őket főbe tömegesen ítélet nélkül vagy nevetséges villámítélkezések folyamán. A ter-

ror ellen harcoló katolikus papok Chilében, Salvadorban, Argentínában, Braziliában Krisztusra hivatkoztak, a szenvedőre és a szenvedők barátjára, és ezért ezekben az országokban ugyanúgy üldözték őket, mint például a marxistákat. A pápa pedig – ezt is a Napi Magyarország cikkében olvasom – 1987-ben a Moneda-palota erkélyén együtt jelent meg a tömeg előtt Pinochettel, és ily módon tekintélyének varázsköpenyébe burkolta az agg tömeggyilkost.

A Vatikán egy munkaspárti, anglikán kormányfőt kér arra, hogy gátolja meg az „idős tábornok” kiadatását, kinek is? A konzervatív kormányzatú katolikus Spanyolország igazságszolgáltatásának. Ez nem vicc, ne tessék nevetni. Néhány évvel ezelőtt Bécsben találkoztam egy német barátommal, aki gyermeke anyját látogatta itt. Ez meglepett, mert erről a családról nem tudtam. Kérdésemre elmondta, hogy miért vállalta el az apaságot, noha tudta, hogy nem él majd együtt az asszonnyal. Az egészen fiatalon Chilében ment férjhez. 1973 szeptemberében, a puccs hónapjaiban férjével együtt letartóztatták. Külön-külön hallgatták ki, és külön kínozták, de egy zárkában tárolták őket. Egy szép napon kihallgatásra vitték a férjét, majd egy óra múlva bedobták hozzá a hulláját. Chilében szeptemberben még nagyon meleg van. Egy hetet töltött összezárva a bűzlő és oszlásnak induló tetemmel, míg szabadlábba nem helyezték az osztrák követség közbenjárására. Sok évig lelki nyavalyák kínozták, és amikor teherbe esett, gyerektől várta, hogy visszavezeti a normális emberek közösségébe. De még most is – mesélte barátom – teljes testében remegni kezd, ha meghallja az idős tábornok nevét.

Egyébként az idős tábornok fia szerint apja nem gyilkos, mert akiket megölt, azok nem emberek voltak, hanem veszett kutyák.

Eörsi István